

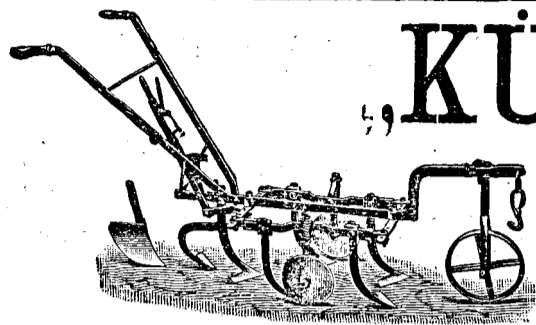
ÉRZ. 1910 MÁJ - 3.

ERDELYI GAZDA

XLII. ÉVFOLYAM.

KOLOZSVÁR, 1910. Május 1.

18. SZÁM.

„KÜHNE“ mezőgazdasági gépgyár r. t. MOSONBAN

elismert gondos kivitelben szállít: mindennemű egysoros kapálóeszközöket, Columbia kultivátorokat, Herrmann-kapálókat,

2012

Laass-rendszerű többsoros kapálógépeket,
Burgonyamivelőgépeket, Szénagereblyéket,
„OSBORNE“ kévekötő- és marokrakó arató- és fűkaszaló-gépeket.

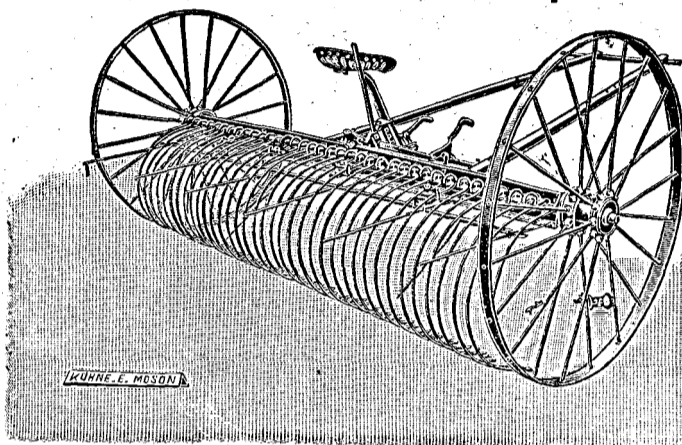
Cséplőkészleteket motor- és járgányhajtásra.

Főraktár:

Budapest, VI., Váci-körút 57/a.

Fiókraktár:

Debrecen és Temesvár.

Székely Gazdák Szövetkezeté-nél, Marosvásárhelyt

kedvező fizetési feltételekkel legjutányosabban vásárolt

gazdasági gépeket,

mindennemű gazdasági eszközöket és cikkeket.

Értékesítünk gabonát, magvakat és gyapjút.

Kühne mosoni gépgyára és Mc. Cormick aratógépgyárának

kizárólagos képviselője.

2336

Báró Kemény József Hungaria Gépgyár betéti társaság DÉVA.

2023

Gyárt és raktáron tart: Mindennemű mezőgazdasági talajmegművelő és feldolgozó gépeket. Benzin- és nyersolajmotoros cséplőkészletek minden nagyságban.

Mindennemű stabilmotorokat és gőzgépeket egy lóerőtől ötszázig. Villamosvilágítási és erőátviteli telepek tervezése, kastélyok, gazdaságok villamos- és acetylen világítási berendezése.

Daráló, őrlő és fűrészmalmok tervezete és építése. — Vizvezetékek és kutak.

Különösen ajánlja modernül berendezett gyárát bármely szerkezetű gazdasági vagy egyéb gépek és automobilon javítására.

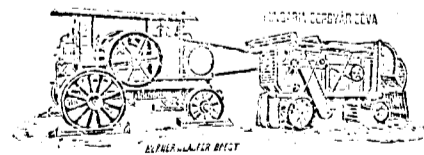
Különlegességei: Hűtőkamrák, jégkészítő telepek, tejgazdaságok és sajtgyárak berendezése, tejgazdasági berendezések és kamrák javítása. Authogén forrasztások. Automobil-garage.

Az amerikai „Milwaukee“ arató és talajmegművelő gépek erdélyrészi vezérképviselője

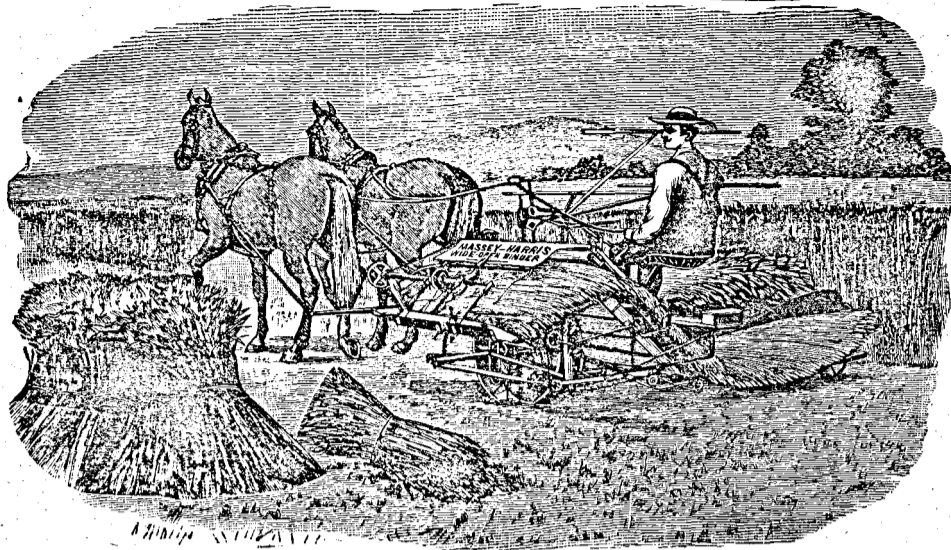
Olcsó árak!

Kedvező fizetési feltételek!

Pontos és szolid kiszolgálás

Massey-Harris & Co. fűkaszaló és aratógépgyár.

== Toronto Észak Amerika. ==

A világ legmegbízhatóbb gyártmányai.

Árjegyzéket és árajánlatot kívánatra szívesen küld a

2379

Massey-Harris Co. részvénytársaság

BUDAPEST,
V. Alkotmány-u. 23.

Gazdák Biztosító Szövetkezete

BUDAPEST, VIII. Baross-utca 10. II. em.

Alakult 1900.

Biztosítéki alap

Alapítványok a kormány hozzájárulá-

sával . . . . . 1,981.700.— K.

Tartalékok . . . . . 1,933 963 54 "

Összesen: 3,915 663.54 "

1901 évi fölösleg	90.849.— K.
1902. " "	59.782.26 "
1903. " "	109.331.73 "
1904. " "	72.438 23 "
1905. " "	61.730.60 "
1906. " "	39.243.65 "
1907. " "	41.877.32 "
1908. " "	81.088.76 "
1909. " "	106.589.64 "

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyszintén az ember életére különféle módzatok szerint.

Az üzlet eredményben a biztosított tagok díjarányukban ré-

szesülnek és az 1901. évi üzletfeleslegből egy a tűz, mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4%-os díjvisszatérítést kaptak.

Az 1902. évi üzlet feleslege közgyűlési határozattal tartalékba helyeztetett. Az 1903. évben jégkár ellen biztosítottak 4%-ot díjvisszatérítést kaptak. Az 1904. és 1905. évben a jégkár ellen biztosítottak 2-2%-os díjvisszatérítésben részesültek. Az 1906. évben a jégkár ellen biztosítottak, kik 5-10 évre adják fel biztosításukat 5% engedményben részesültek. Az 1907. és 1908. valamint 1909. évi üzletfelesleggel pedig tartalékainkat gyarapítottuk, úgy hogy 1909. év végén a tartalékok 1,933.963.54 koronára rúgnak.

Biztosítási ajánlatok benyújthatók közvetlenül vagy a képviselők közvetítésével. Nyomatvánnyal és felvilágosítással minden irányban készséggel szolgál.

2008

Az igazgatóság.

Eladó

egy Hoffher és Schrantz-féle 687. számú 4 lóerős lokomobil, egy hozzávaló cséplővel és herefejtő-készülékkel, jutányos árban, kedvező fizetési feltételekkel.

Levélbeli megkeresések:

Kározag Henrik, Temesvár,

Józsefváros, Uri-utca 4. szám

cimre intézendők.

2451 l.

Haszonbéri hirdetés.

Gr Bissingen Ottóné ömértósága bilaki uradalma, (Beszterce-Naszód vármegye) mely áll:

1210 hold szántó, 92 hold rét, 300 hold legelő, 350 hold erdő, 11 hold füzes, 47 beltelek és gazd. udvarok,

összesen 2010 kath. hold területből, egy ujonnan épült 720 Hl.

kontingenssel bíró mezőgazdasági szeszgyárral, a birtok közepén levő csinos kastély- és parkkal s a legbelterjesebb gazdálkodás igényeit is kielégítő mindenemű gazdasági épülettel kifogástalanul felszerelve, folyó év november hó 1-étől 10 évi tartamra haszonbérbe adó.

Előleges tárgyalások, információk, valamint a birtok megtekintése végett kéretik közvetlenül Papp Miklós uradalmi főintézőhöz Bilak, fordulni.

Gróf Bissingen Ottóné birtokainak központi kezelősége,

Budapest, IV., Molnár-utca 11. szám. 2452

Uj! Szabadalmazott „Törekbontó” Uj!

A legjobb! A szemek kivetését a törekkkel ugyszólván teljesen meggátolja. A változó viszonyok szerint a törekkkel percnként 900—1000 szem távozik; a „Szabadalmazott Törekbontó” ezen számot 10—50-re redukálja.

Minden gépre alkalmazható!

Ezen Törekbontót bárki a helyszínen felszerelheti, a gép e célból átalakítást nem igényel és ami fő, olcsó. Felvilágosítással és prospektussal készséggel szolgál:

B. Bak Sándor, gép-épület és műlakatos munkák gyára,

Kolozsvár, Malom-utca 16. szám.

Telefon 508. sz.

2432

ERDÉLYI GAZDA

AZ „E. G. E.” TAGJAI INGYEN KAPJÁK
ELŐFIZETÉSI ÁR: 1 ÉVRE 12 KORONA,
1/4 ÉVRE 6 KOR., EGY SZÁM 24 FILLÉR.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET-, ERDÉLYRÉSZI GAZDASÁGI EGYESÜLET
ÉS AZ ERDÉLYRÉSZI KERTÉSZETI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSÉG ES KIADÓHIVATAL:
KOLOZSVÁR, ATTILA-UTCA 10. SZÁM.
A LAP TELEFON SZÁMA: 158.

TARTALOM:

Önálló eredeti cikkek:

A mezőgazdasági hitel az agrárprogramban	215
A takarmányrépa termesztése. <i>Gáspár József</i> . V.	215
Védekezés a késői fagyok ellen.	216
A tengeri hozama. <i>Horváth Béla</i> .	217
Irodalmi szemle.	217
Kisebb szakközlemények.	218
Egyleti élet.	219
Kormányintézkedések.	219
Vegyes közlemények.	219
Hirdetések.	

A mezőgazdasági hitel az agrárprogramban.

Mezőgazdasági termelésünk, mint a közzétett agrárprogram megállapítja, csak úgy állhatja meg a külfölddel a versenyt, s csak úgy küzdhet meg a termelési költségeknek, a munkabéréknek szakadatlan emelkedésével, ha fokozatosan belterjessé válik. Hazánk mezőgazdasága a kedvező természeti erők felhasználásával még nagy arányú fejlődésre képes, de kell is fejlődni, ha azt akarjuk, hogy a magyar föld a folyton szaporodó népességet eltartsa s e mellett lehetővé tegye az emelkedő igények kielégítését is. Arra kell törekednünk, hogy minden fűszál helyett kettő teremjen, hogy a gazda tökéletesen kiaknázza a föld termőerejét. Ám de a termelésnek ilyen magas fokra fejlesztése a szakértésen kívül jelentékeny pénzbefektetést követel. A befektetésre alkalmas pénzt pedig csakis jól szervezett hitel biztosíthatja.

A hitel kétféle: ugymint ingatlan jelzálog hitel és személyi hitel. A magyar gazdának ma tulajdonképpen csak az előbbi áll rendelkezésére, az is igen gyakran terhes feltételek mellett. A személyi hitel szervezetének kiépítéséről kellő mértékben még nem történt gondoskodás, csak újabban igyekeznek hitelszövetkezeteink anyagi erejükhöz mérten e hiányt pótolni. Az Országos Központi Hitelszövetkezetben tömörülő, egyre növekvő számú mezőgazdasági szövetkezeteink azonban csak akkor fognak igazi eredményeket felmutathatni és hivatá-

suk szerint a kisember javára üdvös tevékenységet kifejthetni, ha központjuk anyagi megerősítéséről törvényhozási uton gondoskodunk.

Legcélravezetőbbnek látszó mód erre az, hogy a kormányt a törvény kötelezze megfelelő nagy kamatmentes pénzüsszegnek az Országos Központi Hitelszövetkezetnél való állandó elhelyezésére, amire minden nehézség nélkül módot nyújtanak a mindenkori pénztári készletek.

Ami a jegybank kérdését illeti, az Országos Magyar Gazdasági Egyesület ismételtén az önálló magyar jegybank felállítása mellett foglalt állást. Kellő biztosítékot követelt azonban egyúttal arra is, hogy az önálló jegybank megszervezése alkalmas időben, kellő előkészítés után és gazdasági életünknek minél kevesebb megrázkódtatása útján történjék, s hogy ez az önállósítás sem állami hitelünkre, sem magán hitelviszonyainkra káros befolyást ne gyakoroljon. De tekintet nélkül arra, hogy a törvényhozás az Osztrák-Magyar-Bank szabadságának megújítása, vagy önálló nemzeti jegybank felállítása mellett foglalja e állást. A magyar gazdatársadalom követeli, hogy a jegy kibocsátó intézet szabadalma fejében oly reformok életbeléptetésére köteleztesék, amelyek a gazda személyi hiteligényeinek megfelelő kielégítését lehetőleg biztosítják.

Az egyik eszköz volna e célra az a programunkban említett kikötés, hogy a jegybank alaptőkájének meghatározott részéig tartozzék hosszabb lejáratú gazdáváltókat is leszámítolni egy bejegyzett szövetkezeti cég jóállása mellett. Nem szorul bővebb magyarázatra, mennyivel olcsóbbá tenné a gazda hitelét az ily intézkedés, mely tömördek felesleges közvetítő és uzsorás kizárásával ép úgy közvetlenül ömleszténé a mezőgazdaság erejébe a gazdasági éltető erőt, mint a hogyan ezt a kereskedelmi körök élvezik.

A hitelre szoruló mezőgazdaságnak egy másik forrást az ingó jelzáloghitel szervezése nyitná meg. A mezőgazdasági ingó jelzáloghitel intézményének törvényes megalkotása ugyanis lehetővé tenné a gazdának ingó vagyonuk, állatállományok, ter-

ményeik elzálogosítását oly képen, hogy azok az elzálogosítás tartama alatt is birtokukban maradjanak. Ilyen ingójelzáloghitel nyújtására feljogosítandó közhasznú szövetkezetek olyan időben, a mikor a gazda egyébként nem képes pénzhez jutni, reménybeli termésére, hízalóba állított állatállományára, vagy gazdasági felszerelésére, ezek jelképes zálogul leköltése ellenében előleget adnak és mint több idegen állam példája mutatja, aldásos módon szolgálják a mezőgazdaság hitelszükségletét.

Az olcsó hitel, a kellő időben rendelkezésre álló és e mellett okszerűen felhasznált hitel valóságos áldás a mezőgazdaságra, mert parlagon heverő területeket termékenyít meg és gyümölcsöt fakaszt ott, a hol nélküle csak sivár pusztaság maradna. Rajta lesünk, hogy hiteléletünk fejlődése, mezőgazdasági hitelügyünk elődázhatatlan kiépítése ily irányban üdvös hatással legyen egész nemzeti termelésünkre.

A takarmányrépa termesztése.

Gáspár József.

V.

A répalevelekről szolva nem hagyhatjuk említés nélkül, még az olvasott gazdákknál is tapasztalt azt a rossz szokást, hogy a répafejlődése közben a leveleket 2—3-szor is leszedik s mind zöldtakarmányt használják fel. A répának, mint minden növénynek a leveleire nélkülözhetlen szüksége van. Hogy mennyire szükséges szerve a növénynek a levél, elég utalnunk a szőlőre, melynél a levelek épségét veszélyeztető peronospora ellen költséges küzdelmet kell folytatnunk. Látjuk a levelek fontosságát a buzánál, ha azt a rozsdá támadja meg; ismerjük a burgonyánál, ha azon a peronospora lép fel. A termés nagyságára és eltarthatóságára a répaleveleknek is éppen ilyen fontos szerepe van, melyeket nemcsak hogy nem szabad leszedni, de ha valami annak épségét veszélyeztetné, mindent meg kell tennünk, hogy az utból elhárítsuk. Különbön pedig a répalevél nagy víztartalmánál fogva, mint zöldtakarmány, alig bir annyi értékkel, hogy nyáron a zöld levelek leszedési költségét fedezze.

Minden gazdának, aki műtrágyát használ,
szüksége van modern, szabatosan működő

MŰTRÁGYASZÓRÓ GÉPRE

Elsőrangú gyártmány kizárólagos képviselője a

MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETE
BUDAPEST, V., Alkotmány-u. 31.

A répa eltartására lehet vermetek, pincéket is használni, ha már t. i. ezek készen vannak s üresen állanak; erre a célra készíteni azonban úgy az egyiket, mint a másikat, fölösleges kiadás, mivel a szabadban — kupacokban a répa jóval kevesebb költséggel és amellet biztosabban eltartható. A vermek, pincék ugyanis vagy szárazok s akkor megfogy nyad benne a répa, vagy nedvesek, akkor megpenészedik s hamar elromlik benne a répa.

A szabadban — kupacokban — elhelyezett répa minden kockázat nélkül tartható el április hó végéig, május közepéig, a mig t. i. a zöld takarmányozásra térhet át a gazda. A kupacokat, melyek alul széles, fenn élbe végződő háromszögű prizmák, 1—1.5 m. szélességben, 40—50 cm. mélyre a földön helyezük el. Az ilyen kupacoknál, kevés a pára képződés, a levegő jól átjárja, melynél fogva benne a répa nincs kitéve a romlásnak, de éppen azért, mert a levegő átjárja vastag földtakarót kell adni, hogy a hidegek beálltával elne fagyjon a répa. Ha szélesebb méretet adunk a kupacnak — 2—3 m. — rakhatjuk azt egészen a földszine felett s minthog ily tömegben nagyobb a pára képződés — a répa kigőzölgése — nem lesz szükség olyan vastag földtakaróra, kevesebb földdel nagyobb mennyiségű répát vagyunk képesek beborítani.

Akár milyen méretet adunk a kupacnak, a berakásnál nagy gondot fordítsunk arra, hogy a répa épen, sérülés nélkül kerüljön a kupacba, mivel a kettétört, zuzott vagy sérült répa a penész és a rothadást okozó gombáknak szolgál fészkeül. A kupacba úgy rakjuk a répát, hogy a gyökfej kifelé, a gyökere pedig befelé irányuljon. Az 1—15 m. széles kupacokba kürtöket, szelelőket készíteni fölösleges. Azok a tengeriszár, zsupszalmából vagy rozskévékből készített kürtök, melyeket egyik-másik gazdánál még most is alkalmazni látunk, inkább kárára mint hasznára vannak a répának; ezekre ugyanis hideg időben a pára lecsapódik, jéggé fagy, mely ha az idő felmelegszik megolvad, elnedvesíti a körzetben levő répát, minek következtése a penészedés, rothadás.

A szélesebb kupacoknál éppen ellenkezőleg szelelődzőről kell gondoskodni, mivel a nagyobb tömegben összehalmozott répa annyira felmelegszik s ebből folyólag oly sok pára képződik, hogy ha annak elvezetéséről nem gondoskodunk, a répát még ujévig sem leszünk képesek eltartani. A párák, gőzök elvezetésére lécekből, vagy deszkákból háromszögű csatornákat készítünk s ezeket lehetőleg a kupacok közepén végig fektetjük, úgy, hogy mind két vége a kupac két végén legalább 1—1 m-rel túlterjedjen. A szelelőket mindaddig, mig a -hőmérő — 5 C°-ig mutat

nyitva tartjuk, ha — 5 C° alá esik a higany, a mindig kéznél tartott szalma kötegekkel a szelelőket bedugjuk.

Ha több helyen termesztettük a répát, vagy egy helyen, de különböző minőségű a talaj, megtörténik gyakran, hogy egy helyen 7—8 kg-ra is kifejlődnek a répák, más helyen pedig csak 1—2 kg. nagyságra nőnek meg. Ilyen esetekben a nagy répát külön kupacba helyezük, melyet november—január havában takarmányoztatunk fel; a kisebb répából rakott kupacokat pedig február—április hóra tartjuk vissza, mivel a nagy répa nagyobb víztartalmánál fogva hamarabb elromlik, a kis répa ellenben, tömörebb, keményebb lévén, jobban ellentáll a szervezetet bontó gombáknak.

A kupacokat, mihelyt felraktuk mindjárt földeljük is be, hogy a fonnyadását megakadályozzuk és az esetleges esőzésektől is megóvjuk; a földet azonban ezzel az alkalommal ne halmozzuk vastagon a kupacra, a tetejét — az élet — pedig 10—20 cm. hagyjuk nyitva, hogy az összerakás után mindjárt képződni szokott párák elszálhassanak. E nyitva hagyott élet, hogy az időközben támadható eső benehatolhasson a kupacba, tengeriszárból kötött zsuplicával borítjuk be, mely az esőt levezeti, a felszálló páráknak pedig utat enged.

Szokták egyes helyeken a földelés előtt a kupacokat 2—3 cm. vastagon szalmával földni be. A széles kupacok beszalmázása nem ajánlható, mivel a képződött párák elszállítását megakadályozza, a párák átnedvesítik a kupacot, s hamar rothadásba indul a répa. A keskeny kupacok beszalmázását ajánlani tudom, mely esetben vékonyabb földtakarót adhatunk s a megfagyás ellen mégis jobban biztosíthatjuk a répát.

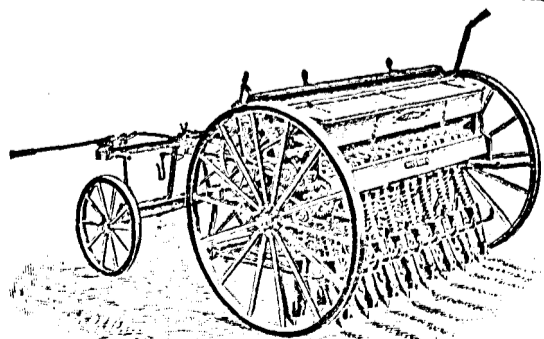
Ha a nagyobb hidegek közeledését látjuk a kupacok földtakaróját megvastagítjuk s az eddig nyitva állott élet is beföldeljük. A kupacokat olyan vastagon leföldelni, hogy az a várható legnagyobb hidegtől is megóvja a répát nem tanácsolható, mert a vastag földtakaró alatt, ha esetleg enyhe lesz a tél, a répa felmelegszik s elromlik. De, hogy megint ne tegyük ki a répát annak, hogy a nem remélt nagy hideg miatt elromoljon: tartsunk kéznél tengeriszár zsuplicát, hogy azzal nagy hidegek előestéjén a kupacokat betakarani lehessen. A répakupacoknak tengeriszárral való befödése a hideg ellon nyújtott védelmen kívül még azzal az előnnyel is jár, hogy nem fagy meg alatta a föld, melynélfogva a takarmányozásra kibontása a kupacoknak kevesebb munkát ad.

(Folyt. köv.)

Védekezés a késői fagyok ellen.

Az ideai időjárás rendkívüli ugyan, de nem rendszertelen. A rendszerre, melylyel a hajósok a hold változatai után következtetnek, sok évtized, sőt évszázadok tapasztalata vezette azokat. Nyáron természetesen nem érdekli a hajóst annyira az időjárás, mint tél közeledtével s azért már szeptember-októberben kezdi a gondolkodó elem az időjárás megfigyelését és első szabályként azt állítja fel, hogy akkor, mikor mint két év előtt is, már szeptember-októberben beköszöntött a deres, fagyos időjárás nem lesz rendes tél, hanem a következő hónapokban, egész márciusig, minden hónapban változik a keményebb idő az olvadással és április-májusban elszoktak következni a kései fagyok, melyek rombolólag hatnak a terméterményekre. A második szabály az, hogy a milyen holdciklusban beköszöntött a hideg időjárás ősszel, olyan ciklusokban ismétlődik az a következő hónapokban. Ez a szabály és pedig mindakettő, az ideai télen is megállta helyét. Az első hideg időjárás holdtölte után és korán következett be és így folytatódott a a télen, bele a márciásba, a február kivételével, — de csak nálunk — mert a velünk egy égöv alatt fekvő északamerikai részekben ugyancsak kuruc telet zuditott a fogyatkozásnak induló hold az emberek nyakába februárban is, mikor nálunk csak a derülést hozta meg, a mely azonban mindig magában hordja a dérnek és hidegnek lehetőségét. A »Meteor« időjósítása is évek óta bevág és a téli hidegre, illetőleg fagyra vonatkozólag, ritkán tér el a hajósok megfigyelésétől s az ideai februári hideg kimaradását, mely már némi részben decemberben is mutatkozott: valamely ismeretlen befolyásnak tulajdonítja. A »Meteor« jóslata a hajósokéval egyezik, mert hidegrehajló »csomópontot« április 19-re és május 22-re jövendőli, vagyis fagyó holddal. Meglehet, hogy ennek a két időpontnak veszedelmes jellege, — a mit adjon a jó Isten, — csak derülésben fog jelentkezni, de ez nem valószínű. Tehát igen sok terményünket, így a szőlőt is, az idén ismét a fagy veszedelme fenyegeti.

A magyar gazdának régi szokása az, hogy akkor, ha veszedelem fenyegeti két kézre fogja a panaszt, de arra, hogy a veszedelmet megelőzze nem gondol. Ausztriában a nép már évtizedek óta hatásosan védekezik a kései fagy ellen a füstöléssel és hatósági felügyelet alatt álló védekező egyesületeket alkot, melynek kivált azóta, mióta a fagyjelző hőmérőket használják, ezer és ezer holdnyi szőlő és egyéb veteményeket mentenek meg évenként a pusztulástól és Korneuburgban már gyár létesült abból a célból, hogy a gazdákat olcsó és alkalmas füstölő anyaggal lássa el. A védekezés

Szab., „Rekord II.” sorvetőgép

A losonci gazdasági gépgyár gyártmánya.

2024

Sorba vet — sorba trágyáz!

Allamgépgyári legújabb szerkezetű göcsesplőkészletek, benzínmotorok, resicai acélekék, Kalmár-féle rosták és egyéb talajmívelő eszközök.

Kívánatra szívesen küldünk árjegyzéket.

A Magyar Kir. Államvasutak Gépgyárának Vezérügynöksége
Budapest, V., Váci-körút 32. szám.

azonban csak akkor sikeres, ha az úgy mint Ausztriában, minden gazdára kötelező és nem egyes pontokon, hanem nagy, összefüggő területeken történik.

Arra nézve, hogy ezeket a védekező egyesületeket, melyeknek megalapítását a múlt évben a »Borászati Lapok« ban egyik közgazdasági írónk melegen ajánlotta szőlősgazdáinknak, most, a veszedelem küszöbén élakitsuk meg, ez idő szerint és erre az esztendőre már későn van; de mindenesetre helyesen cselekszenek szőlősgazdáink és helyesen cselekszik minden veteményes kertnek tulajdonosa, ha előkészül arra, hogy úgy mint a nagymarosi nagymarosi szőlősgazdák, durva és legolcsóbb fajta zsákszövettel és papirossal védekezék a fagy ellen, mert e mellett még négy fok hideg esetén is megmenti termését.

A zsákszövettel való védekezés úgy történik, hogy mint egy 50 centiméter magas és 30-35 centiméteres átmérőjű, alul-felül nyitott zsákokat készítünk a legritkább és legolcsóbb szövetből s azokba felül korcra spárgát fűzünk, a korc alatt pedig 20 centiméternyire sodrony karikát erősítünk úgy, hogy akkor, ha a korcon át a védőzsákot a karóra huzzuk és a spárgával hozzáerősítjük, az úgy áll a tőke felett, mint egy földig érő szoknya.

A papirossal való védekezés úgy történik, hogy elég kemény papirosból süvegeket készítünk s azoknak oldalát egy-két öltéssel összevarjuk, hegyét levágjuk s az így keletkező kis nyíláson át a karóra huzzuk és befűdjük vele a tőkét. Vetemények és virágneműek számára megfelel az ujságpapiros is, anélkül, hogy süveget alkotnának belőle. A még zsenge és alacsony növésű palántákat ugyanis nem egy oldalnyi, hanem kétoldalnyi terjedelmű és kétszeresen egymásra fektetett ujságpapirossal fűdjük le olyformán, hogy a papiros széleit némi földdel terheljük le középrészét pedig kissé megemeljük, hogy a növényvel ne érintkezzék; mert akár a szövet, akár a papiros feltétlenül megvédi a növényt fagy ellen, de annak azok a részei, melyeket a szövet vagy a papiros érint, elfagynak. Ujságpapirossal az egyik dunakeszi szőlőtulajdonos a tavalyi májusi fagy alkalmával egész szőlőterületét megvédte.

A mit ajánlunk, az sem sok pénzbe, sem sok fáradságba nem kerül és gazdaközönségünknek, ha azt magáévá teszi, mégis milliókra menő hasznot hajthat.

A tengeri hozama.

A tengeri termesztése Magyarország egy igen tekintélyes jövedelemforrását alkotja, mert annyira általánosan elterjedt, hogy a tengerivel bevetett terület (1908/9-ben 4,309.268 k. hold.) kiterjedésre mindjárt az ország főnövénye; a buza után (1908/9-ben 5,865.413 k. hold) következik. A tengeri az egész bevetett szántóföldi területnek átlag 20%-át fog-

lalta el. Dacára annak, hogy a tengeri oly általánosan kedvelt növény, hozama átlagban nem üti meg a kellő mértéket, mert az országos átlagok (9-10 q. holdankint) messze mögötte maradnak azon terméseredményeknek, amelyek egyes jónevű gazdaságokban nagyobb nehézség nélkül eléretnek. E kedvezőtlen körülményen a tengeri termőképességének fejlesztése révén lehet segíteni sok egyéb más körülmény között.

A tengeri termőképességének fejlesztésénél érettek el igen jelentő sikerek hazánkban: így Alcsuthon. Lopusnyakon, Magyargorbón, Gagyon (Szentkirályi stb. de mindez még mindig kevés, mert igen sok helyt, hol e fajta vagy más nemes magot nem használnak, vagy a tengeri művelésre nem fordítanak kellő gondot, a tengeri rosszul fizet, pedig egyszerű módon, kevés fáradsággal lehetne elérni, hogy a tengeri minden gazdaságban jobb termést adjon.

Ugy szolván mindenkinek módjában áll a gazdaságában termesztett tengerit a kívánt irányban nagyobb megerőltetés, szakavatottság, költség és különleges eszközök nélkül a kívánt irányban megjavítani, megnemesíteni, mert azon tulajdonságok, melyek alapján a jó vetőmag kiválasztása történik, a tengerin könnyen konstatalhatók.

A tulajdonok átörökítése a növényvilágban ép úgy meg van, mint azt az állatok közt sokszor szembeutó módon tapasztalhatjuk. Ez alapon nyugszik a tenyészkiválasztás, mely a tenyészet emelését folytonosan a célnak leginkább megfelelő anyatóvek magvainak továbbszaporításával igyekszik elérni. Közönségesen termesztett kulturnövényeink valamennyije, így a tengeri istöbbs fajta elemi típus keverékéből áll, ami mutatkozik egyugyanazon fajtahoz tartozó, el nem korcsosodott, még nem keresztződött egyedek kisebb-nagyobb különbségeiben, amelyek az érés idejét, a csövek számát, alakját, nagyságát, benőttségét, sorainak számát, irányát, csutka és magarányát, a mag minőségét stb. illetőleg észlelhetők. Ha csak a feltehetőbb jelenségek alapján végzünk is következetes tenyészkiválasztást, már egy pár év alatt elég szép eredményre juthatunk.

Fáradságkímélés szempontjából nem ajánlatos kísérletezni egészen elkorcsosodott, nagyon gyöngén termő fajtákkal, vagy keverékekkel, mert itt a tulajdonságok állandósítása már aránytalanul hosszú időt venne igénybe s gyakran nem is sikerül. Ezért sokkal érdekesebb a közönséges tömeges tenyészkiválasztást — a nemesítésnek szőben forgó egyszerű alakját — a gazdaság talaj és éghajlati viszonyainak megfelelő, bővebben termő, lehetőleg egységes és tiszta fajtával vagy fajtákkal megkezdeni.

A tömeges vetőmagkiválasztásnál a következőleg kell eljárni. A táblát cimerhányás és érés idején végigjárva, színes szallaggal vagy másként megjelöljük a különösen jóknak mutatózó töveket, még pedig a fejleszteni kívánt tulajdonok szerint különbözőképen, illetőleg, ha csak egy tulajdonságot: a termőképességet akarjuk fejleszteni, úgy csak az erre hajlandóságot mutató azon töveket, amelyek egyéb hátrányos tulajdonságok, mint pl. a későre maradó érés, úszkösödés stb. nem jelentkeznek. A bőtermőképesség legszembeutóbb jele a csövek száma. A cinquantin tengerinél külön jellel illethetjük a 3, a 4 és a még több csövet hozó töveket. Az alcsuthinál szintén csak

a 2-3 vagy több csöveset a magyar, székely, florenci, páduai stb. fajtáknál ép így csak a 2 vagy több csöveteket vesszük figyelembe.

A tengeri törésekor az ily töveket egészben vágatjuk ki, külön hordatjuk és osztályozzuk. Fosztás után ezen válogatott tőkről a nem megfelelő csöveket, vagyis amelyek kicsinyek, fejlődésükben megkéstek, kevésbé jól benőttek, nem elég hengeresek, vagy amelyiken az úszög mutatkozik stb. kihányjuk s csak a többinek magvát használjuk elszaporításra. Fontos a jó vetőmagnyerésnek ezen egyszerű módjánál is, hogy figyelmet fordítsunk a mag és csutka egymásközi arányára főképp azért, hogy igyekezzünk a vékonyabb csutkájúakat kiválasztani, mert a csutka vastagsága a magtermést hátrányosan befolyásolja. A csavarodott sorok tömöttebb állásúak, tehát egy csőről több szem nyerhető. E szempontok irányadók a tövek és csövek megválasztásánál.

A csutka hegyén és tövén helyet foglaló magvak rendszeren fejletlenebbek, apróbbak, ezért a magokat mintegy két ujjnyira a végektől befelé külön lefejtjük s a vetésből kizárjuk.

Az ilyen vetőmagot aztán megjelölésével annak, hogy 2, 3, 4 stb csöves töről származnak, külön helyen tartjuk egész vetésig, hogy össze ne keveredjenek. Vetéskor szintén külön táblára vagy legalább is külön pásztára kerüljenek, s a korcsosodást megakadályozandó egymástól, de főleg a nem javított vetőmagu tengeritől vagy egész külön elhelyezés, vagy szélesebb círoksáv által elhatároljuk. A további eljárás a kiválogatásnál, az első évben követett elvek szerint alakul.

Tehát a vetőmag kiválasztásának ezen közönséges módjánál az a fontos, hogy a csövek megválogatását ne a görében vagy a padláson kezdjük meg, hanem már kint a szántóföldön.

Horváth Béla.

IRODALMI SZEMLE.

Románia mezőgazdasági és szociális helyzete. E címen hagyta el a saját *Barabás* Endrének Romániára vonatkozó legújabb munkája, az *Erdélyi Gazda* kiadásában. Hazánk és Románia politikai kölcsönhatásait ismertető munkák már állanak a magyar közönség rendelkezésére, míg Romániának szociális viszonyairól csak e munka útján értesül először. Hogy a szomszédos Romániában a mezőgazdaság s általában a társadalmi élet milyen színvonalon áll és minő szociális fejlődési irányok észlelhetők; mindenesetre közelről érdeklí a magyar társadalmat, már csak tisztán közgazdasági szempontokból is. *Barabás* Endre legújabb műve ez irányban nyújt tájékoztatást személyes tapasztalatai és a vonatkozó román hivatalos adatok alapján. Megismertet e munka a romániai belső állapotoknak hazánkra gyakorolt hatásaival; Románia mezőgazdasági leírásával (területi megoszlás, jobbágy felszabadítás, állattenyésztés, földmívelési felszerelés, termelés, jövedelem, földadó, földbérletek stb); az 1907. évi agrárius reform-törvényekkel (mezőgazda-

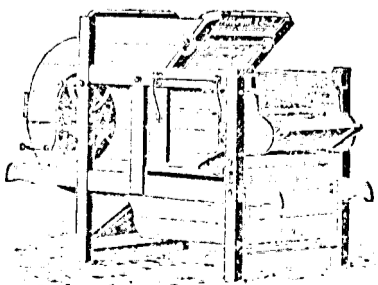
Minden gazdaságban nélkülözhetetlenek

az „Európa“-szerte első helyen elismert kitünő szerkezetű és legolcsóbb, a gazda minden követelményeinek legjobban megfelelő „EREDETI KALMÁR-ROSTÁK“ Ez évi újdonságainkról szíveskedjék ingyen árjegyzéket kérni.

KALMÁR ZS. és TÁRSA Hódmezővásárhely

Különleges termény tisztító gépgyár és vasöntöde.

ERDELYRESZI VEZÉRKÉPVISELET SZÉKELY GAZDÁK SZÖVETKEZETE
Marosvásárhely, Székelyudvarhely és Sepsiszentgyörgy.

sági szerződésekről, Cassa rurale-ról földbérleti szövetkezetekről, a bérleti trösztök és a szeszitalok egyedáruságáról); a román népoktatás szociális irányával (tanítóképzés, tanítóegyesületi élet, a tanítók és tanítónők iskolán kívüli szociális munkája) és végül a hazainál sokkal kiterjedtebb hálózatu román szövetkezeti intézmények fejlődésével. Szóval, minden fontosabb közgazdasági tényezővel, melyek a mai Románi politikai életének képezik alapjait. Ezeket megismerni mindazoknak érdekében áll, akik valamelyes vonatkozásban Románia életnyilvánulásait a magyar nemzeti politika szempontjából mérlegelni akarják.

A 130 oldalas érdekes és értékes tartalmu munkát az érdeklődőknek 1 K 50 f. beküldése ellenében, az *Erdélyi Gazda kiadóhivatala* — *Kolozsvárt*, portómentesen küldi meg.

KISEBB SZAKKÖZLEMÉNYEK.

+ Gyümölcsösök trágyázása. Most tavasz nyiltával mindenki szívesen foglalkozik gyümölcsösének rendbe hozatalával s mindenki szeretné biztosítani mutatkozó gyümölcstermését, de míg magát a fát gondosan ápolja is, addig a fa körüli talaj megmunkálásával nem igen foglalkozik. Pedig levegőnek, víznek s tápláló anyagoknak kell a fa gyökérzetéhez lejutni, különben ha mutatkozik is jó termés, el fog az csenevészni, fejletlen apró marad s nagy részt lehull. E bajt elkerülendő okvetlenül fel kell jó mélyen ásni a fa kerületét a korona terjedelmébe s a földet apróra elmunkálni, hogy az esővíz, levegő a talajba behatolhasson. Ritkán, vagy magánosan álló fákat tehát tányérozassuk meg, nagyobb gyümölcsösöket pedig szántassuk fel és kapáltassuk meg időközönként, talajának egyrészt pedig használjuk köztermelésre. A trágyázást se mulasszuk el erre a célra, leghelyesebben akkor járunk el, ha felásás előtt istállótrágyát hordatunk ki. Ezen eljárásnak azután két esetleg három évre is van hatása s bizonyosak lehetünk arról, hogy amennyiben fagy-, rovarkár el nem pusztítja termésünket, ősszel nagyon szép gyümölcscsüretünk lesz.

+ Vemhességi próba. Egy angol szaklap szerint a tehének vemhességét a következő módon lehet könnyen megállapítani: A tejet száraz, tiszta dézsába kifejlik, belemártanak egy tiszta szalmaszálat és a benne levő tejből egy csöppet ejtenek egy tele pohár tiszta vízbe. Ha a tehén nem vemhes, a tej a vízzel rögtön összevegyül és felhősen zavarossá teszi a vizet. Ha azonban vemhes a tehén, akkor a tejszöpp mielőtt a vízzel vegyülne, leszáll a pohár fenekére. Ezt a jelenséget azzal magyarázzák, hogy a vemhes tehén tejében sok a nyálkatartalom, ami a tejet jobban összetartja és így nehezebben oldódik.

+ Korai zöldbab szántóföldi termelése. A korai zöldbab szántóföldi termelése

egyike a legjövendelmezőbb mezőgazdasági foglalkozásoknak, nagyvárosok avagy konzervgyárak közelében ahol tehát kellő piaca van. A konzervgyárakkal az átvételre vonatkozóan előzetes szerződést is lehet — s kell is kötni, ilyen módon tehát az eladás előre is biztosítható. — A zöldbab termesztésére azonban jó minőségű és jó erőben levő talaj szükséges, amely őszi mély szántásban s ami fő, jó trágyázásban kellett hogy részesüljön. Tehát már ősszel, vagy télen kell a babnak való talajt istálló trágyával meghordatni. A bab a meszes talajt kedveli, mészszegény talajt tehát néhány mázsa mészszel is el kell látni. Különben pedig lehető korai vetés, gondos kapálás és gyomirtás biztosítja a sikert. Korai vetésre a flageolet vagy a vaj bab alkalmas. Ara 40—50 fillér különkint, a szerint, amint kevesebb vagy bővebb termésre van kilátás.

+ Férgék elűzése a virágcserepből. A különféle férgék gyakran sok kárt tesznek a cserepes virágokban, miért is szükséges azokat onnan elűzni. Ez pedig úgy megy végbe, hogy a locsolásra használt vízbe egy kevés karbolsavat keverünk, még pedig egy literbe két-három csepet. Többet nem szabad, mert így a növényeknek is ártana, nemcsak a férgeknek.

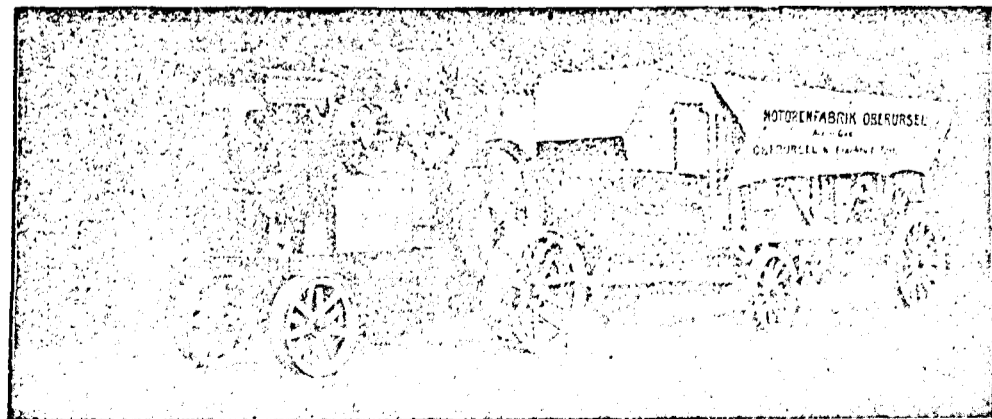
+ A nehezen tojó tyukoknak jó szalonát adni, mert ezt ugyanis igen szeretik és sok vizet isznak rá, miáltal beleik megszűsödnek s így könnyebben végezhetik a tojást.

+ Védekezés a peroneszpóra ellen. A földművelésügyi miniszter kiadásában legutóbb Istvánffy Gyula dr. egyetemi tanárnak. a m. kir. Ampelológiai Intézet igazgatójának tollából szőlősgazdák részére készült hasznos füzet jelent meg, mely a peroneszpóra elleni védekezés módját szakszerűen és tüzetesen ismerteti. A védekezés rézkénporozással és permetezéssel történik, ez utóbbi az úgynevezett bordói vagy burgundi lével. Az egypercentes bordói lé egy hektoliter vízben fölödtött egy kiló rézgalicból és ugyanannyi oltott mészből áll, míg a burgundi lénél a meszet kristályos szoda helyettesíti. Ez utóbbi folyadék kevésbé rongálja a permetezőt, de néhány fillérrel drágább az előbbinél. A védekezés főelve, hogy minél korábban kezdődjék és a permetezés minél gyakrabban ismételtessék. Legfontosabb az első permetezés félpercentes bordói lével: ez akkor végzendő, mikor a hajtás körülbelül arasznyi hosszú. Mikor a hajtás néhány arasznyi, a permetezés egypercentes bordói levél, majd pedig a fűrt bomlása idején a porozás rézkénporral megismétlendő. Virágzás után a kötött fűrtöket viselő szőlőt okvetlenül meg kell permetezni, ugyszintén a bogyó zsendülése és érédése idején is. Nedves időben, mikor a fiatal bogyó a legérzékenyebb, föltétlenül szükséges a permetezés, jégverés után pedig a rézkénporozás. Általában változó időjárásakor mind a két védekező mód gyorsan és többször alkalmazandó, mert a szőlő megvédésére irányuló intézkedés csak így vezet eredményre. A hazai gazdaközönségnek igen nagy szolgálatot tesz az, aki a legkorábban fakadó hajtásról az első fertőzött leveleket beküldi az Ampelológiai Intézetbe (Budapest, II. Cserői-ut 15.) a mely

egyébként minden szőlészeti dologban részletesen és díjmentesen szolgál tanáccsal a hozzá forduló gazdáknak.

+ Akácfalevél, mint tyuktakarmány. Kevesen tudják, hogy az akácfa összegyűjtött s megszáritott levele jó téli takarmányt ad a baromfiak számára. Lehetőleg száraz időben szedjük össze a leveleket s aztán terítsük szét szellős, de árnyékos helyre a színbe vagy padlásra; így a megszáradás után is megtartják zöld színüket, míg ellenben a napon száradt levelek megvörösödnek s tyukjaink nem eszik. Ha nagyobb mennyiségű levelet akarunk szárítani, akkor ezeket ne halmozzuk vastagon, hanem ha egy leterítés megszáradt, összegyűjtjük s helyét ismét betéríthetjük újabbal. Az akáclevelet többféleképpen takarmányozhatjuk, de használat előtt egy pár órával leöntjük hideg vízzel s vagy azon mód adjuk a tyukoknak, vagy kissé megvágva, korpával vagy burgonyával vegyítjük. Ha némelyik tyuk kezdetben nem akarná megenni, rövid idő múlva ezek is rászoknak.

+ Gyengén bokrosodó búzák. A magyar búzafajták egytől-egyig gazdagon bokrosodnak, vagyis április végén és május folyamán a tőhajtás mellett 8—9—10 sőt néha még több oldalhajtás is keletkezik. Amíg ezek kinőnek addig a tőhajtás stagnál, várakozik, azután azonban teljes erővel megindul a tejlődés és a kalászkó kihányása. A tőhajtás legelőszőr hánnya ki a kalászt és megfigyelések szerint az ilyen tőhajtáson levő kalászkóban van a legtöbb és a legsúlyosabb szem. Ez a megfigyelés arra vezette a külföldi buzamagtenyésztőket, hogy oly búzafajtákat állítsanak elő, amelyek nem bokrosodnak, hanem csak 1—2—3 tőhajtást bocsátanak ki magukból. Ezt úgy érték el, hogy a búzának mindig csak a tőhajtásából gyűjtötték a vetésre a legszebb magokat s ezt termelték tovább, éveken át gondosan folytatva a kiválasztást. Így jöttek létre a *Square head*, a *Rieti*, a *Rivetti* és sok más külföldi búzák, amelyek olyan mesés bőséget adnak. Azonban az ilyen gyengén bokrosodó búzákból sokkal több vetőmagra van szükség. Míg a bokrosodó magyar búzákból jó földön — kellő időben vetve 75—85 liter vetőmag — géppel vetve — egy m. holdra teljesen elég, — addig a *Square Head*-ből, *Riet*-ből stb. 130—150 litert is kell vetni, mert különben a vetés ritka marad és a szemtermés is kevés lesz. Franciaországban sok előkelő gazda, élükön *Schribaux* buzgólkodik a gyengén bokrosodó búzák mellett, sőt újabban a németek is nekifeküdtek e búzáknak minálunk pedig egész Dunántul, ahol sűrű vetéssel (125—130 liter vetve m. holdra) a tőhajtások felülkerekedését és az oldalhajtások elnyomását célozva. Ez azonban csak a kimerült földeken lehetséges (tényleg a kizsárolt fejmegyei földeken üzik leginkább), mert erőben levő és pláne buja földeken a bokrosodást visszatartani nem lehet, amikor pedig vékony gyenge szalma és sok apró kalász lesz az eredmény, amit pedig okos gazda aligha óhajt. A sűrű vetés egyébként is káros mert ezekben gyakori a megdőlés, valamint ezeket lepi meg leghamarabb a rozsdás és mindenféle más növényi betegség. Maradjunk hát a bokrosodó hazai búzáknál.

Magyarországban mindenféle talaj- és terepviszonyok között sokszorosán kipróbált

MAGÁNJÁRÓ-MOTOR

tökéletes gyártója:

Oberapseli Motorgyár r.-t.
Bécs, VI/2., Gumpendorferstrasse 72.

Működésben látható: Székelyudvarhelyen.

Referenciákkal kívánatra készséggel szolgálunk.

† A szuvasodás megakadályozása.
E baj a fáknál fordul elő és leginkább az idős, öreg fákat támadja meg. Oka, hogy a fán sebek ejtetnek s azok nem tapasztatnak be fatapasszal, korhadni kezd a fa s elpusztul belséjének nagy része. Láthatunk ilyeneket, különösen fűz és nyárfáknál, melyekben néha ember nagyságu korhadás is van. Ez a korhadás vagy szuvasodás a fa életét előbb-utóbb megsemmisíti, ezért, ha életben akarjuk tartani a fát, gondoskodnunk kell a baj tovaterjedésének megakadályozásáról. Kisebb őrgeknél azok kitisztítása és tapasszal való ellátása elégséges, ha nagyobb a korhadék, akkor azt kiszedve, a korhadt rész széleit megszenesítjük, mit elérünk azáltal, ha pár pillanatig tartó szalmatűzzel kiégetjük a fa belsejét, de vigyázzunk, hogy a láng az élő részt ne bántsa. Nagyobb védelmül az égetett rész fölé mész-, agyag és marhaganéjból készült keveréket is készítünk. Ha az üreg úgy áll, hogy abba nedvesség csuroghat belé, úgy legjobb a rést befalazni, mert az a fa életének hátrányára nincsen.

† A mezei egér ellen. A mezei egér, mint minden egyéb kártékony rágcsáló ellen, háromféle módon küzdünk: 1. irtás, 2. elűzés, 3. megelőzés által. Az irtásnál — bármit is beszélünk — legkitünőbb segítő társaink a máskéülben szintén tüzzel-vassal üldözött ragadozók: bagoly, varju, görény, menyét, róka, sólyom, vércse, stb. Hogy például a bagoly mit művel az egérszűrés terén, a számos megfigyelés közül csak egyet akarunk itt följegyezni: Egy földbirtokos kiemelt egy bagolyfészket a benne levő fiókokkal együtt s ez utóbbit, amelyek még vakok voltak, elhelyezte egy nyílt kalitkában. A fiókák kiáltásaira az őrgek csakhamar elősiettek s hoztak nekik mindenféle állati eledelt. Harmadnapra 43 egér feküdt a fiókbagolyok előtt. A többi, itt tekintetbe jövő ragadozók nehezen ellenőrizhetők, a macskán kívül, de bizonyos, hogy például a róka, menyét, vércse a legnagyobb egérvadászok közé tartozik. Azért tehát ez utóbbiak irtásánál is bizonyos mértéket kell tartani s inkább talán a baromfiólat kissé szorgosabb őrizet alá helyezni. Másik módja az irtásnak a csabdák és kelepcék használata, de ez körülményes és költséges. Elűzni az állatokat, illetve behatolásukat megelőzni, gyümölcsfakarbolium által lehet, de ez is oly körülményes, hogy a gazda előbb-utóbb belátja az igazságot, hogy ez állatoktól legradikálisabban úgy szabadulunk meg, ha minél nagyobb mértékben természetes ellenségeiknek szolgáltatjuk ki őket.

EGYLETI ÉLET.

Értesítés és meghívás.

Az Erdélyi Gazdasági Egylet kolozs megyei szakosztálya a tél folyamán megismételte a földművelésügyi miniszterium támogatásával a falusi gazdasági tanításokat 30 községben és háziipari tanfolyamokat 10 községben. — Ezen téli akció befejezésül alább következő helyeken és napokon *falusi szociális napot* (gazdasági háztűznézést) akarunk rendezni a községi társadalmi szervezetek, előljáróság, iskola bevonásával — a falusi gazdaközönség szociális együttérzésének, vállvetett munkájának istápolására; összefogó »magyar barátság« ápolása, fejlesztése és erősítése okából. Ezen szociális gazda ünnepélyek vasárnaponként tartatnak.

1. Az ünnepély istentisztelettel kezdődik, ezután a járás főszolgabírája a templom előtti téren bevezető beszéddel megkezdí az ünnepélyt, a bizottságot megalakítja.

2. A gazdasszonyok bevonulnak az iskola termébe ahol a járásorvos előadást tart a *női egészség és kis gyermeké ápolásáról*. Csak asszonyok lehetnek jelen.

3. Közben a bizottság megindul a községben s felkeresi a bírálatra, illetve jutalomra pályázó kisgazdákat udvarát, s ott lakásban, udvaron, istállóban, kertben, gazdasági szemlét tart.

4. Ebéd után az iskola termében a bizottság összegezi a bírálat eredményét, a gazdaközönség előtt kihirdeti, a mikor is egy gazdasági tanár előadást tart a kisgazdaságok be rendezéséről. Öt díj tervezetük gazdasági eszközökből, az első egy kisebb gazdasági gép lesz.

5. Délután gyermekverseny és kiállítás 2—4 éves gyermekek részére. Tíz jutalom.

6. Községi dalárda néhány dalt énekel. Kidében szini előadás.

7. Az ifjuság táncversenye és elbucuzás.
A most elsorolt módokkal és eszközökkel, s a falu népének közvetlen bevonásával akarunk a falusi ember lelkére szívére hatni. Mintegy mulattatva óhatjuk feltárni a kisgyermektől kezdve a nagyokig — hogy megbecsülve s megszeretve egymást, a gyengék és bátrak erejének összetevéséből miként alakulhat ki idővel a falu egyöntetű magyar társadalma, ennek egyesült akaratából a sikeresebb gazdasági haladás és boldogulás: s mindkettő összetett erejéből a haza egy parányának, a falu igaz szociális kialakulása.

Egyelőre Kolozs megye: nádasmenti járás részére *Bács* községben május hó 8-án; kolozsvári járás részére *Kide* községben május hó 16-án és mócsi járás részére *Magyarszovát* községben május hó 22-én tartunk ilyen szociális falusi vasárnap ünnepélyt, melyeken résztvevőket szívesen látunk. Jelentkezni az illetékes főszolgabírói hivataloknál lehet.

Kolozsvár 1910. április hó 30-án.

Dr. Cséser Lajos
szakosztályi előadó.

Dózsa Endre
cs. kir. kamarás,
szakosztályi alelnök.

KORMÁNYINTÉZKEDÉSEK.

Elhullott állat bőrének felhasználása.
Felmerült konkrét esetből kifolyólag elvi jelentőségű határozatban mondotta ki a belügyminiszter, hogy aki ragadó betegségekben elhullott állat hulláját felboncolja, bőrét lenyuzza és a húst őrizenlenül hagyja, az 1888. évi VII. törvény cikk 154. §. j.) pontjába ütköző kihágást követi el.

Borok elvámolása Németországban.
A földművelésügyi miniszter megküldte valamennyi szőlészeti, borászati és filloxera ellen védekező egyesületnek a német birodalomba bevittrel kerülő borok elvámolására felhatalmazott vámhivatalok teljes jegyzékét. Ezen hivatalok száma több száz s így bármely utvonalon küldetik a bor, valamint minden említésre érdemes városban lehet a borokat elvámoltatni, ami a forgalmat kétségkívül megkönnyíti.

A községek hozzájárulása a vicinális közutak építéséhez. Felmerült konkrét tényből kifolyólag elvi jelentőségű határozatban mondotta ki a kereskedelemügyi miniszter, hogy a vicinális közutak építéséhez és fentartásához pénzben fizetendő községi hozzájárulás fedezésére a községi közmunka, illetőleg annak váltásösszege igénybe nem vehető, sem annak terhére ily célra kölcsön nem vehető. Ily kiadásokról a háztartási költségvetésben kell gondoskodni, illetőleg a kölcsön fedezéséről is csak a háztartási költségvetésben történhetik gondoskodás.

Az aranka ellen. Érdekes és felette szigoru ítéletet mondott ki a földművelésügyi miniszter, mely szerint aranka lóhere vagy lucerna magvak áruba bocsátása az 1895. XLVI. t.-c. 3. §. c) pontja alapján büntetendő. Ez a pont kimondja, hogy a mezőgazdasági termények és termékek forgalombahozója kihágást követ el akkor is, ha olyan magvakat árul, amelyek — bár nem szándékos bekeverés vagy összevétel folytán — a mezőgazdaságra káros anyagokat, például aranka-magokat tartalmaznak. Ha a forgalomba hozó vetőmagvakat árusít anélkül, hogy azokból a bent levő káros anyagokat kiválasztotta volna, ezután olyan elbáncsázás alá esik, mintha nyereségvágyból erőszakal keverte volna bele az ártalmas gyonmagvakat.

Kopár területek erdősítésére adományozott állami segély. A földművelésügyi miniszter a kopár, futóhomok és vízmosásos területeken az 1909. évben teljesített 51,010 kat. hold terület erdősítési költségeire 761 birtokosnak 117,389 K. államsegélyt utaltványozott.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK

— Uj ügybeosztás a földművelésügyi miniszteriumban. Serényi Béla gróf földművelésügyi miniszter a két új államtitkár kinevezése folytán a földművelésügyi miniszteriumban új ügybeosztást léptetett életbe, mellyel a három államtitkár között a felülvizsgálati teendőket megosztotta. Az új ügybeosztás szerint Kazy József politikai államtitkár felülvizsgálata alá tartoznak: az elnöki osztály, a szőlészeti és borászati, a gazdasági szakoktatási, továbbá a hegyvidéki, felvidéki és székelyföldi akciót intéző főosztályok, valamint a számvevőség. Ottlik Iván közigazgatási államtitkár alá tartoznak: az állategészségügyi, az állami jószágokat kezelő, a vízügyi a vámügyi és a közigazgatási főosztályok. Bartóky József közigazgatási államtitkár alá tartoznak: a két erdészeti főosztály, az állattenyésztési, a munkásügyi és a telepítési főosztályok. A lótenyésztési főosztályra nézve az államtitkári hatáskört továbbra is Losonczy Mihály miniszteri tanácsos gyakorolja. A három államtitkár egymást kölcsönösen helyettesíti.

— Uj gazdasági akadémiai igazgató. A király a földművelésügyi miniszter előterjesztésére Ujhelyi Imre gazdasági akadémiai rendes tanárt gazdasági akadémiai igazgatóvá nevezte ki.

— A mezőgazdasági kivitel angol piacokra és az ottan keresett gyümölcsfajták. *Henri Blin »vente et débouchés des produits de la ferme«* címmel egy könyvet írt, melyben leírja a francia gazdák számára a bel-földi piac igényeit, szokásait az egyes termékek minőségéhez és elkészítéséhez fűződő kívánságait és ugyancsak külön részben tárgyalja, mint a »Magyar Nemzetgazda« mondja, az angol-szági piacot, amelynek meghódításáért világrészek vetekednek ügyességgel, ravaszsággal, tudással és üzleti érzéssel. A mi szempontunkból az a rész a legérdekesebb, hiszen bármily messze is legyünk Angliától az ottani fejlett igények, óriási fogyasztás és gazdaság lehetővé tenné részünkre is a nagyarányú kivitel, ha akarnánk és tudnánk John Bull szájaize szerint szállítani, a ki szuverén hatalommal maga szabja meg, hogy mit akar enni és nem elégszik meg azzal, a mit adnak neki. És ebben a tekintetben ad hasznos utbaigazításokat Henri Blin. De megszívlelésre méltó már az is, a mit műve előszóiban mond:

Egyre szükségesebbé válik a mezőgazdasági commercializálása és a termelők egyesülve hasznosíthatják ezt a haladást. Meg kell barátkozni az eladás különböző módjaival, igyekezniük kell, hogy a termékeknek egyforma típusát állítsák elő, azt a típust, a melyet a fogyasztó legjobban szeret. Első fontosságú dolog az a termékek értékesítésénél, a melynek figyelembe vétele nélkül nem lehet idegen piacon, más országokkal versenyezni. Ösmerniök kell a gazdáknak a nagy piacok működését is, tudniok kell, hogy a termékeket hogyan kell elkészíteniük és csomagolniuk, azon célból, hogy megfelelő alakban kerüljenek a piacra és így a legtöbb nyereséget biztosítsák nekik. De hogy alkalmas időben, a siker legtöbb kilátásával adhassanak el, az árak hullámzását folytonosan figyelemmel kell kísérniök, de ösmerniök kell a szállítás eszközeit és módjait is.

Gazdáinkat érdekelni fogja, a mit nevezett lap munkatársa Blin szerint a londoni piac gyümölcsfogyasztásáról elmond: kajszin és őszi barackot június és július elején keresnek; szilvából az ageni, a Reine Claude és a prune de Monsieurnek nevezett kerek fajtáját vásárolják július második felétől kezdve. Julius közepé táján a William, Louise-Bonne d'Avanches Duc-

chese D'Amanlis, decemberben a Belle Agvine a Sargouelle és Saint-Jean és Arenberg körte fajtákat keresik. Almából a jóminőségű renett és kalvifajták a keresettek. A francia alma már szeptember elején megjelenik a londoni piacon, az olasz és kanadai még előbb.

— **Magyar borok és a külföldi vendégek.** A földmivvelésügyi minisztérium hű marad ahhoz a tradícióhoz, hogy minden külföldi illusztris vendéggel meg kell ismertetnünk a magyar föld egyik legbecsebb és a külföldiek előtt ma legkevesebb ismert termékét a — bort. Eddig még nem volt ennek az igyekezetnek tartós sikere, de előbb-utóbb a tervszerű és kitartó munka majd megtermi az ő gyümölcsét. Így legutóbb is *Fushima* japáni császári herceg látogatása alkalmából egy fővárosi banketten egész sora a magyar boroknak került kóstolóra, melyeket a m. kir. mintapince mutatott be. A lefolyt héten pedig *Roosevelt* Tivadar, az északamerikai Egyesült-Államok volt elnökének figyelme lett kitűnő borainkra felhiva. A budafoki állami pince legkiválóbb bortajtaiból küldött egy kollekciót Bábólnára, ahol a hírneves köztársasági elnök a földmivvelésügyi miniszter vendége volt. Ugy a japán, mint az amerikai vendég teljes mértékben appreciálták főleg a tokaji borokat s így remélhetőleg a magok hatáskörében ennek otthonukban is hangot fognak adni.

— **A m. kir. állami Rovartani Állomás új hivatalos helyisége.** A m. kir. állami Rovartani Állomás folyó évi április hó 22-én behurcolkodott az új hivatalos helyiségében, a mely Budapesten, II. kerületben (Budán) az Intézet utcában 1. szám alatt lesz. Ezt az érdekelte gazdaközönség érdekében közöljük, hogy a fenti határnapon túl a Rovartani Állomáshoz intézett leveleiket és küldeményeiket az új címzéssel küldjék, egyébként ügyük elintézése késedelmet fog szenvedni.

— **Nemzetközi nagy lóvásár Érsekújvárott.** A Nyitrai Gazdasági Egyesület által rendezendő nemzetközi nagy lóvásárt, eltérően az eddigi szokástól nem május első vasárnapján, hanem csütörtökön és pénteken, vagyis május hónap 5-én és 6-án tartják meg. Lakások és istállók az érsekújvári polgármesteri hivatalnál rendelhetők.

— **Vastelepek Kászonban.** Biztos forrásból vettük a hírt, hogy Kászonföldén, ezen bányászati még fel nem kutatott területen, melynek 8000 szinmagyar lelket számláló lakossága idegenben kénytelen megkeresni kenyérét, *Kiss József* vállalkozó mérnök nagymennyiségű vastelepeket tárt föl. Munkájában *Roediger Lajos* tanár a Székelység ipari haladásának lelkes munkása volt segítségére. Az érc jóminőségű syhärosiderit, mely a kiolvasztásnál salakot nem igényel, ronditokat nem tartalmaz és külszini fejtéssel bányászható, Mennyisége többszöri alapos bemérés után legkevesebb huszmillió tonna, ennél fogva évszázadokra biztosítja a vastermelést. Ezen munkálat bizonyára döntő befolyást fog gyakorolni az egész székelység érdekére.

— **Roosevelt és a magyar gazdák.** *Roosevelt* itt tartózkodását felhasználta *Károly Mihály* gróf, az O. M. G. E. elnöke, felhívta figyelmét a magyar gazdáknak a »szarazgazdálkodás« terén folytatott kísérletezésére és tolmácsolta azt az óhaját, hogy az első *dry-farming-kongresszus* nálunk tartassék meg. *Roosevelt* kellemes lepte meg, hogy Magyarországon az amerikai talajmivveléssel behatóan foglalkoznak és készséggel megígérte, hogy honfitársainál mindent megtesz a budapesti kongresszus sikere érdekében.

— **A tőkén levő szőlőtermés átadása.** Felmerült konkrét tényből kifolyólag elvi jelentőségű határozatban mondotta ki a kuria, hogy a tőkén levő szőlőtermésnek oly időben való megvételénél, amikor a termés még csak kisebb részben érett és fejlett s nagyobb részben még 4-6 heti érésnek és fejlődésnek s eközben a felek akaratán kívül álló természeti erők behatásának van alávetve, a kockázat vi-

selése a tekintetben, hogy megfelelő mennyiségű szerződés szerű szőlő fog-e teremni, mindkét szerződő felet egyaránt terheli. Ha tehát a termésből a kikötött mennyiségnél kevesebb volt szedhető és szállítható: a vevő a hiányzó mennyiség szállítását csak akkor követelhetné, ha az eladónak az átadás körüli vétkeességét (pl. a megfelelő árut másnak adta át) bizonyítaná. (1910. február 9. 875-909.)

— **Argentina buzatermése.** Ugy a világsajtó, mint az argentinai kormány közzétett adatain nyugvó magyar becslés is múlt év december havában Argentina 1909. évi buzahozamát 46-48 millió métermázsára becsülte. A magán szakbecslők, így *Dornbusch* 45,5, *Ruhland* pedig 44 millió métermázsára tették Argentina buzatermését. E becslések érthető hatást keltettek a világ gabonapiacán és kétségkívül befolyást gyakoroltak a buzaárak reánk nézve oly fontos alakulására is. Annál meglepőbb Argentina folyó évi március havi hivatalos termésstatisztikája, mely a bevetésterület nagyobbodása dacára Argentina buzahozamát 36 és egy negyed millió métermázsában állapítja meg. Ebből kivételre kerülhet mintegy 20 millió métermázsára.

— **Kérdij tilos legeltetés!** Ha az erdei tilos legeltetéssel okozott kár, illetőleg az erdőtörvény 102. és 103. §-ai szerint számítandó kártérítési összeg 60 koronát meghalad, a legeltetés nem kihágást, hanem a büntetőtörvénykönyv 421. §-ába ütköző ingatlan vagyon rongálása által elkövetett vétséget képez, mely, 3 hónapig terjedhető fogházzal, valamint 400 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő. Ezenfelül a büntető bíróság tetszésétől függ, vajjon figyelemmel az erdőtörvény 105-104. szakaszaira, a vétkesnek kimondott vádlottat a kártérítési összeg és a hajtópénz megfizetésében marasztalja, vagy pedig a károsult felet ezen igényével polgári perutra utaltsa. Ezen utóbbi intézkedésnek akkor van helye, ha a kártérítési összeg megállapítása bonyolultabb bizonyítást igényel.

A LAPFELÜGYELŐ BIZOTTSÁG FELÜGYELETE MELLETT

FELELŐS SZERKESZTŐ ES KIADÓ:

TOKAJI LÁSZLÓ.

A LAP AZ ERD. GAZD. EGYLET TULAJDONA

A MAGYAR JELZÁLOG HITELBANK

KOLOZSVÁRI KÉPVISELŐSÉGE

(Jókai-u. 2. sz. I. emelet.)

FÖLDBIRTOKRA

és a nagyobb városokban fekvő

H Á Z A K R A

15 évtől 65 évig terjedő törlesztéssel

LEGOLCSÓBB KÖLCSÖNÖKET nyújt.

A jelzálogul felajánlott erdélyrészi ingatlanok értékére és a megszávozandó kölcsön összegére nézve

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET bizalmi férfiai adnak véleményt.

A KÉPVISELŐSÉG elfogad

TAKARÉK-BETÉTEKET

és előnyösen kamatoztat.

Telefonszám 27.

2001

ADRIAI BIZTOSÍTÓ-TÁRSULAT

alapított 1838-ik évben.

Vagyonbiztonsági tőkéje 150 millió korona.

E társulat, mely 70 éves fennállása óta 550 millió koronát fizetett ki károk fejében, biztosít a legjutányosabb feltételek mellett; tűz- és robbanási-, valamint jégokozta károk ellen, továbbá az emberek életére, halál és elérési, valamint kiházasítási esetekre.

Erdélyrészi vezérképviselőség

Kolozsvárt:

SZEKULA ÁKOS

vezérfelügyelő

2091

Thierry A. BALZSAMA. Törvényesen győgszerész védve

Csak az apáca védőjegye az igazi. A lélegzőszervek minden megbetegedése. köhögés vérkőpés, rekedtség, hörghurut, tüdőbaj, gyomorgörös és más gyomorbetegségek, minden belső gyulladás ellen, továbbá étvágytalanság, rossz emésztés, székrekedés stb. ellen biztosan hat. Külsőleg, szájbetegségek, fogfájás, égett sebek, kiütés, nyilalás és különösen influenza ellen stb. használ. 2 kis-csiny vagy 6 duplaüveg, vagy egy nagy családi üveg 6 korona.

THIERRY A. győgszerész egyedül valódi

CENTIFOLIA-KENŐCSE meglepő, csallhatatlan és utóérhetetlen gyógyíthatású még a régi, sőt rakos sebeknél, sérüléseknél, daganatoknál, gyulladásoknál, kiütéseknél; eltávolít minden idegen anyagot, genyedet, sokszor föllegessé teszi a fájdalmas operációt. 2 tégely 3.60 korona.

Cím: **Schutzengel-Apotheke** des **A. Thierry in Pregrada** bei Rohitsch Sauerbrunn. 2399

OBERDING ANTAL

vizvezeték és csatornázási vállalata

Kolozsvárt, Bástya-utca 4. szám. (Óvár.)

Telefon-szám: 625.

Készít fürdőszobákat, closteteket, mosdó-asztalokat, új házi vezeték berendezéseket. — Továbbá készít vidéken vizvezeteket szivattyú állomással vagy forrás foglalással. — Elvállal jutányos árban évi jókarban tartásokat és minden e szakmába vágó javításokat pontosan és a legjutányosabban. 2436

Megvételre keresek

150—200 drb prima, gondosan kezelt fehér mangalica választott malacot

és 1 drb 165—167 cm. magas, 5—8 éves, lényeges hibáktól ment, nemes küllemű fekete kanca hámos lovat, inkább nyugodt temperamentummal.

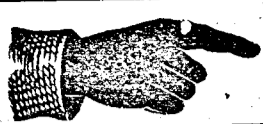
Dr. Szent-Iványi József,

Farnos, u. p. Bánffyhunyd.

2453

Erdély Legnagyobb Drogeriája!

Háztartási cikkek!

Gazdasági cikkek!

Főraktár mindennemű bel- és külföldi gyógyszer különlegességekből, kötszerek és betegápolási eszközök

ÁLLATGYÓGYÁSZATI CIKKEK

LITTKÉ LŐRINCZ

(ezelőtt Burger.)

Gyógyáru-vegyszer-, pi- Kolozsvar, Mátyás király-tér 32. sz. Telefon 250.
pere és illatszer üzlete

HÁZIASSZONYOK FIGYELMÉBE!

Házilag készítenő igen jó LIKÖRÖK és RUMOK előállítására kitűnő FRANCIA AROMAKAT hozok forgalomba, melyeket 1 liter Likör vagy Rum készítéséhez bármely aromába 60 fillérért üvegekben árusítok 2422

Készítése gyors, olcsó és tiszta:

A következő aromákban:

Allasch	Barack	Cognac	Császárkörte	Megy	Rózsa	Törköly
Anisette	Benedictiner	Curacao	Kávé (Mocca)	Narancs	Rum	Vanília
Ananas	Cacao	Chatreuse	Kömény	Punch	Seprő	
			Maraschjino	Pfefferüma	Szilvorium	

Naponta 2-szer postai szétküldés!

Yes amerikai porcelán puder

5 korona helyett csak 4 korona, kisebb doboz 2 korona 50 fillér.

Kérjük gyárunkat meglátogatni.

Falazótégla és tetőcserép

homok és cementből könnyen állítható elő bármely munkás által Dr. GASPARY gépein

Cement lapok, Cement ürtömbök, Cement alagsövek, Cement salak-téglák.

Formák: Vízvezeték-csövek, Ablak-keretezések, Kerítés-oszlopok, Határkövek stb.

Különlegességi gépgyár.

Dr. Gaspary & Co. Markranstädt, Leipzig mellett,

80. sz. árjegyzék díjmentesen.

Városok közeli

vagy jó vasúti össze-
kötetési nagyobb

600—2000 holdas

hirtokot

bérbe, vagy meg-
vételre sürgősen

keresek.

Címem a kiadóban
(r. y.) alatt.

1 drb. Hoffher és Schrantz gyártmányu „Expres” magánjáró lokomobil 1905. évből;
1 drb. Hoffher és Schrantz gyártmányu 54” cséplőgéppel 1905. évből;
1 drb. Hoffher és Schrantz gyártmányu elevátorral 1905. évből;

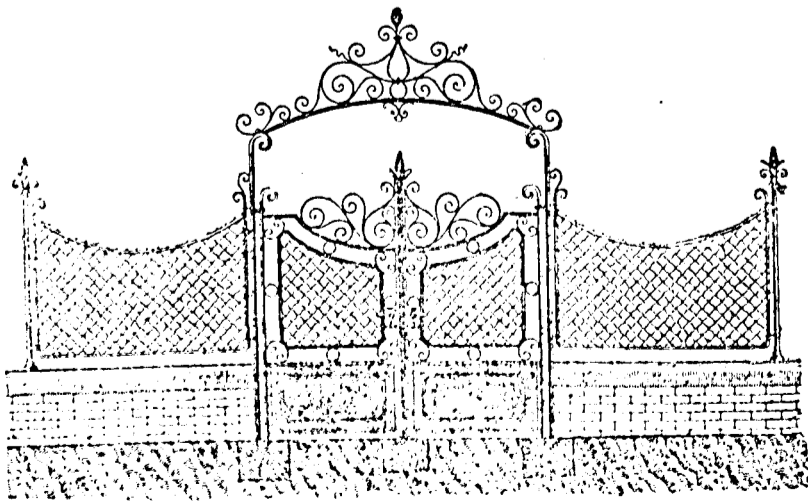
1 drb. Hoffher és Schrantz gyártmányu 8 lóerős lokomobil 1905. évből;
1 drb. Hoffher és Schrantz gyártmányu 54” cséplőgéppel 1905. évből;
2 drb. Hoffher és Schrantz gyártmányu elevátorral 1905. évből.

2 drb. Hoffher és Schrantz gyártmányu 10 lóerős lokomobil 1901. évből;
2 drb. Hoffher és Schrantz gyártmányu 60” cséplőgép 1901. évből;
2 drb. Hoffher és Schrantz gyártmányu elevátor 1901. évből.

Mind a négy garnitúra teljes felszereléssel, kitűnő karban jutányos árban, kedvező fizetési feltételek mellett

ELADÓ.

Felvilágosítással szolgál **Karczag Henrik Temesvár,**
Józsefváros, Uri-utca 4. szám. 2451 II.

LÉBER GYULA

Első erdélyi sodrony szövet-fonat, kertkerítés és ruganyos acél sodrony ágybetétek gyára

Kolozsvar, Egyetem-utca 7. szám.

Telefon szám 439. Telefon szám 439.

Készít minden e szakba vágó sodrony munkákat izléses kivitelben és gyári áron.

Raktáron mindenformájú kerítés, Hungária és 6 sarkos horgonyozott fonatok is méterenként 30 fillértől fölfelé.

Nagy képes árjegyzék és minta fonatok kívánatra ingyen küldetnek

VEGYEN! VEGYEN!
Konverzionális Jelzálog-Sorsjegyet!
 E sorsjegyek mindenikét kihúzzák a törlesztési húzáson és a nyereségy húzásokon az a sorsjegy is tovább játszik, melyre előzőleg egy vagy több nyereségy már esett. E sorsjegyek 70 éven át játszanak és kaucióképen is letehetők. Legnagyobb főnyereségye:
egy millió korona.

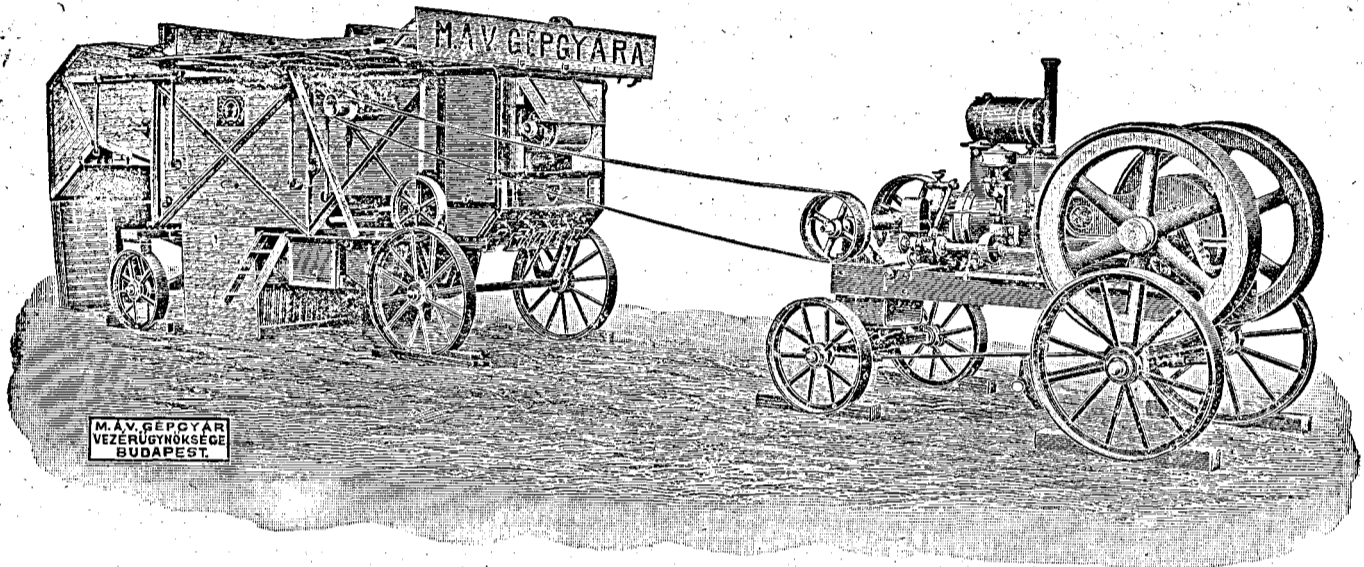
Húzások: minden év február 25-én, ápril 25-én, június 25-én, augusztus 25-én, október 25-én és december 27-én.

Részletre:
 egy darab 15 havi részletfizetésnél havi 10 korona
 egy darab 17 havi részletfizetésnél havi 9 korona
 egy darab 20 havi részletfizetésnél havi 8 korona
 egy darab 23 havi részletfizetésnél havi 7 korona
 egy darab 28 havi részletfizetésnél havi 6 korona

vagy letétre 20 K foglaló lefizetése után legelőször kamatra,
 A nyereségyek azonnal a vevőt illetik.
 2004 Kapható a
Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank
 részvénytársaságnál
 Mátyás király-tér 7 szám alatt.

Legújabb szerkezetű
BENZIN CSÉPLŐ-KÉSZLETEK

tulszárnyalnak minden más gyártmányt.

Nagy munkaképesség! Gazdaságos üzem.

Kivánatra szívesen küldünk árjegyzéket és költségvetést.

A Magyar Királyi Államvasutak Gépgyárának Vezérügynöksége, BUDAPEST.

2021

ERDÉLYI BANK
 és TAKARÉKPÉNZTÁR R-T.

Kolozsvár, Mátyás kir.-tér 32.

M. kir. szabadalm. osztálysorsjegyek főelárusító helye.

A bank elfogad betéteket

takarékpénztári könyvekre, folyószámlákra s azokat felmondás nélkül visszafizeti.

Leszámitól, váltókat, utalványokat,

járadékokat, checkeket, kisorsolt értékeket stb. stb.

Értékpapirokat, idegen pénznemeket

elad és vásárol

Előleget ad értékpapírokra,

folyószámlán és előre meghatározott időre

Díjmentesen bevált szelvényeket

és elvállalja a sorsjegyek revízióját.

Kibocsát utalványokat, checkeket,

hitelleveleket bármely külföldi piacra.

Rendelkezésre tart felek saját zárai alatt

tűz- és betörésmentes pánccszekrényeket. (Safe Deposits.)

2017 Üzleti órák:

d. e. fél 9-től fél 1-ig, d. u. 3-tól 5-ig.

HUTTER GERŐ
 Első Magyar Gőz- és Villamerőre berendezett
MŰLÉPGYÁRA

Kolozsvárt, Jókai-utca 7.ik szám.

Ajánlja a legkitünőbb valódi méhviaszból, bármely méret szerint készült műlépei.

Sárga műlép 1 kgr. 5 korona.

Fehér műlép 1 kgr. 6 korona 50 fillér.

Csomagolásért csak saját költségeimet számítom fel. Az árak az itteni posta vagy vasutállomásig szállítva értendők. A tisztán kezelt fehér és világossárga salakmentes, idegen anyagoktól ment viasz kgr.-ját 3 koronáért beváltom.

Becsés megrendelését várva vagyok:

2433

Teljes tisztelettel: **HUTTER GERŐ**, műlépgyáros.

A „Nagyszabeni Földhitelintézet”-től

10-50 éves lejáratu

olcsó ingatlan jelzálog-kölcsönöket, szerzek konvertálókat más intézeti terheket, rendbeszedem egy-uttal az elhanyagolt telekkönyvi birtok és teherállapotot, kagyors és költséget kimélő eljárással.

A „Nagyszabeni Földhitelintézet”-től adó- és egyéb levonásmentes, óvadékképes, különösen katonai óvadéku alkalmas, a főzsdéken is jegyzett 50 év alatt kisorsolándó

4 1/2 %-ot tisztán jövedelmező zálogleveleket. A szelvények költségmentesen az intézetnél Nagyszabeni és a „Kolozsvári Kereskedelmi Banknál” kifizettetnek.

A legmegbízhatóbban közvetitem: magán- és bérházak, birtokok és bérletek, erdők, bányák és ezek termékeiuek adás-vételi ügyleteit.

Telefon: 859. sz.

Erdélyi erdő-, faanyag- és bányaugynökség **GOMBOS BENO** Kolozsvár, Feren; József-ut 7. A „Nagyszabeni Földhitelintézet” kizárólagos ugynöksége

 <p>Kwizda-féle RESTITUTIONS-FLUID mosóvíz lovak számára. Szóvédjegy, címke és csomagolás védve. Egész üveg ára K 2.80. Több mint 40 év óta használatban az udvari és versenylo-istállóknban, elő- és utóerősítésre nagyobb strapák után, inak merevségénél stb., idomításnál kiváló munkára képesíti a lovakat.</p>	<p>1900. párisi világkiállítás Grand Prix.</p>		 <p>KWIZDA-féle korneuburgi marhapor Étrendi szer lovak, szarvasmarhák és juhok részére. — 50 év óta a legtöbb istállóban használatban étvágytalanság, rossz emésztésnél, a tej javítására s a tejelés fokozására. 1 doboz ára 1 korona 40 fillér. 1/2 doboz 70 fillér.</p>
	<p>Kwizda-féle Blister, szürke, erős bedörzsölés, 1 tégly K 2.—</p>	<p>Kwizda-féle Hashajtó pilulák, lovak számára (Physic) 1 bádogszelece K 4.—</p>	
	<p>Póktinctura, lovak számára, 1 üveg K 3.—</p>	<p>Kólika-pilulák, lovak és szarvasmarhák számára, 1 szelece K 3.20, 1 karton K 1.20.</p>	
	<p>Patakenőcs, merev és törődött paták megvédésére, 1 szelece à 400 gr. K 2.50.</p>	<p>Giliszta-pilulák, lovak számára, 1 bádogszelece K 3.20, 1 karton K 1.20.</p>	
	<p>Pataragasz, mesterséges pataszarv, 1 rudacs K 1.60</p>	<p>Kresolin-kenőcs, patakonzerváló szer, 1 szelece à 1/2 kiló K 2.20.</p>	
<p>Var-keuőcs lovak- és szarvasmarhák- nak K 2.—</p>	<p>Mosószappan háziállatoknak. Egy darab —.80.</p>		
<p>Szétosztató-kenőcs. Mírigy- és tőgy-kenőcs. Egy tégly 2.—</p>	<p>Nyereg szappan a nyereg és szerszám tisztítására 1 doboz 2.—</p>		
<p>Főraktár: TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerháza, Budapest, VI., Király u. 12, és Andrássy-út 26</p>			

TÖRLEY
PEZSGŐ

2383

Sz.: 1558—910

Faeladási hirdetmény.

A kolozsvári m. kir. telepítési felügyelőség hatásköre alá tartozó:

I. A folti m. kir. birtokkezelőség alatt álló **boji** birtok (Hunyadm.) 2266 hrsz birtokrészről 65 k. h. 120 ööl vegyes koru erdő 14974 K. 41 fill, a 2301 hrsz. birtokrészről 183 k. hold 857 ööl vágható koru **bükk** erdő 90.979 K. 82 fill, összes faanyag tehát 105.954 K. 23 fillér kikiáltási ár mellett:

II. A m. kir. államkincstárnak Doboka (Szolnok-Dobokam.) községben fekvő „Branyistye“ nevű 61.62 k. hold és a „Mogyorós“ nevű 24.28 k. h., összesen 85.90 k. hold kincstári területen megbecsült 4251 köbméter tölgy, cser, juhar és egyéb fanemből álló **mű-, haszon- és tűzifának** 28.643 K. 45 fillér kikiáltási ár mellett **f. évi május hó 18-án d. e 10 órakor** a kolozsvári m. kir. telepítési felügyelőség hivatalos helyiségében írásbeli zárt ajánlatok tárgyalásával egybekötött

nyilvános szóbeli árverés fog tartatni.

Az összes faanyag ára:

- 1., a folti birtokon = 105.774 Kor. 23 fill.
Bánatpénz 10% = 10.578 Kor. — fill.
- 2., dobokai birtokon = 28.643 Kor. 45 fill.
Bánatpénz 10% = 2.864 Kor. 50 fill.

Versenyezni szándékozók felhivatnak, hogy ivenként 1 Kor. bélyeggel és 10% bánatpénzzel ellátott zárt ajánlataikat jelzett időre a versenytárgyalás megkezdése előtt az árv. bizottsághoz annyival is inkább nyujtsák be, mert elkésett, továbbá távirati, vagy utóajánlatok figyelembe vétetni nem fognak.

A beérkezett ajánlatok felett a nagym. m. kir. földmivelésügyi Miniszter ur fog dönteni.

A részletes árverési és szerződési feltételek a kolozsvári m. kir. telepítési felügyelőségénél, valamint a folti m. kir. kincst. birtokkezelőségénél a hivatalos órák alatt betekintheők.

Legmagasabb ajánlattevőre a tett ajánlattal azonnal, míg a kincstárra csakis a felsőbb jóváhagyás után fog kötelező erejűvé válni.

Kolozsvár, 1910. évi április hóban.

M. kir. telepítési felügyelőség.

(Bocskay-tér 2-ik szám.)

(Utánnnyomás nem díjaztatik.)

2454

Egy 3 héten át dolgozott

Osers és Bauer-féle 16

lóerős benzinmotor, jutányos árban, kedvező fizetési feltételek mellett

e l a d ó;

továbbá egy 3 éves 12 lóerős „Climax“ nyersolaj lokomobil, kitünő karban, jutányos árban, kedvező fizetési feltételek mellett.

Felvilágosítást ad:

Szántó Imre, Temesvár,
Belváros, Mercy-utca 6. szám.
2451 III

Szivattyuk és Mérlegek

különleges gyár

Garvenswerke,

Wien, II., Handelsquai No 130.
Mintaraktár: I., Schwarzenbergstrasse 6.

Legnagyobb választék és legjutányosabb árban kapható.

Divatos férfi ingek, alsó-nadrágok, gallérok, kiegészítők és finom angol és francia zsebkendők.

Női len és chiffon ingek, bugyigók, szoknyák, háló ingek és kabátok.

Fin és leányka fehérnemű minden nagyságban és minőségben állandó raktár.

Sárga Kristof

utóda

fehérnemű, vászon és szőnyeg nagy raktára

Kolozsvártt, Deák Ferencz-u. 3.

2005

Telefon-szám 567.   Telefon szám 567.

Matrac, paplan, pokróc, valamint mindenféle ággyhuzat szak-szerűen készítve, olcsó árban található. — Minden fajtájú és nagyságú szalon, ebédlő és fűtő-szőnyeg, gypaju és csipkefüggönyök.

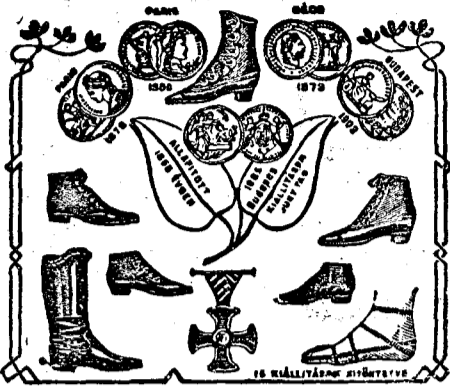
Amerikai önműködő ablak-rolletták egyedüli főraktár.

MATUTSEK JÓZSEF

KOLOZSVÁRT, Szentegyház-utca 3.

Ajánlja általánosan elismert saját műhelyében készült
FÉRFI ÉS NŐI CIPŐ RAKTÁRÁT.

2019

Vidéki megrendelések mérték után de legbiztosabban egy használt, a lábra találó cipő beküldésével a legjobb anyagból és divat szerint lehetőleg gyorsan teljesítenek.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH
Budapest, Váci-körút 68.
által a legutányosabb árak mellett ajánlatnak
Locomobil és gőzcséplőgépek,
szalmakaszalók, járgány-cséplőgépek, lóhere-cséplők, tisztító-rosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyújtók, boronák, sorvetőgépek, Planet Jr. kapások, szecsokavágók, répvágók, kukorica-morzsolók, darálók, őrlőmalmok, egytemes szőlő-akák, 2- és 3-vasú akák és minden egyéb gazdasági gépek.

Szőlőkötöző-fonal
jobb és olcsóbb mint a raffia.

ZSÁK és PONYVA

a legjobb minőségben és legutányosabban a

Fischer-féle

zsák és ponyvagyárban Budapest, Nádor-utca 31-33 sz. szereshető be. A Fischer-féle szab. impregnált szavatolt tiszta lenből készült vízhatlan ponyvák nagy strapa mellett is tartanak 10-12 évig. A 28 év óta fennálló Fischer-féle zsák- és ponyvagyár az ország legjelentékenyebb uradalmainak és viszonteladóinak szállítója.

Pontos, szolid kiszolgálás.
Ponyvaköltösző Intézet.

Tessék ajánlatot kérni!
2260

Legtermékenyebb, rendkívüli jó tulajdonságai következtében **Európa minden országában terjedő**, gazdasági akadémiák, gazdasági tanintézetek, kísérleti állomások által ugy hazánkban, mint külföldön kipróbált és vetési célra legjobb faju burgonyáknak elismert

nemes burgonya újfajok

a következők:

Agnelli-féle „Magyar kincs“ eredeti burgonya ára: 100 kg 14 kor., 50 kg 8 kor — **Agnelli-féle „Pannonia“** eredeti burgonya ára: 100 kg 16 kor., 50 kg 9 korona. — **Agnelli-féle „Hungaria“** eredeti burgonya 100 kg 20 kor., 50 kg 11 kor., ab itt vasúti állomás.

— Nagyobb vételnél kedvezményes árban. —

Kapható létesítőjénél: **Agnelli József** plébánosnál
Csári, Nyitra megye. 2440

RÖCK ISTVÁN gépgyára

BUDAPEST, I., Budafoki-út.

Gyártmányok:

Álló és fekvő gőzgépek bármily nagyságban.
Langen & Wolf rendszerű gázgenerátorok és gázgépek szívó-, világító- és kohó-gázüzem számára.
Lokomobilok, szabad. Bánó-féle és más rendszerű gőzkazánok különböző nagyságban és rendszerben.
Szivattyúk Worthington és egyéb rendszerek szerint.
Hűtőtelepek és jéggyárak.
Gépberendezések malmok, téglagyárak, olajgyárak és kékfestő-gyárak részére.
Hydraulikus sajtók különböző nagyságban.
Borsajtók és szőlőzúzó. 2010

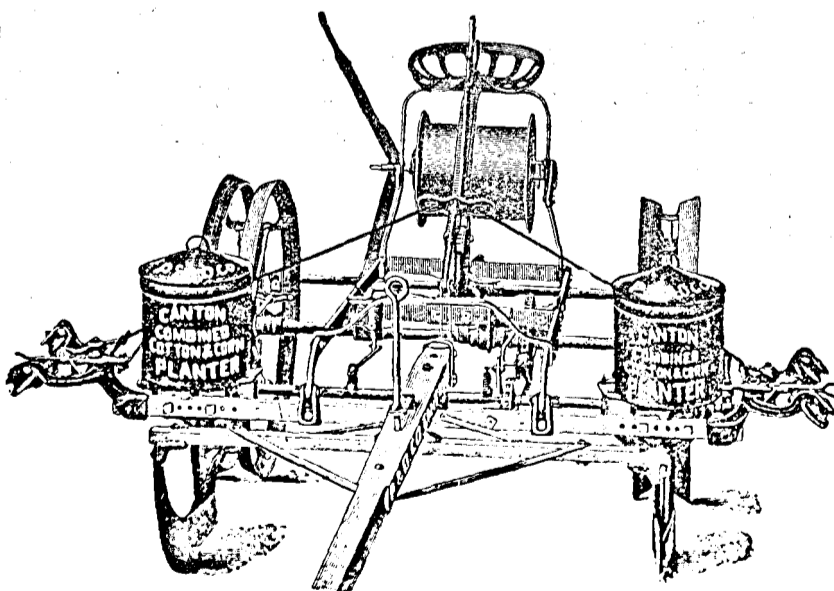
TENGERI ÜLTETÉSE NÉGYZETBEN.

„Senior“

automatikusan 25-28-32 angol hüvelykben négyzetben ültet, kívánás szerint 2-4 szemet fészkenként.

„Senior“

megkivánt mélységben egyformán ültet, minden fészket betakar, minden fészeksort két oldalt meghengerel.

„SENIOR“ tengeri-ültetőgép
autom. négyzet-ültetőkészülékkel.

„Senior“

munkaképessége sorköz és táblahossz szerint, napi 7-10 magyar hold egy pár könnyű lóval és egy kocsissal.

„Senior“

magyar gazdaságokban 1907-08-09. években körülbelül 600 példányban kitűnő eredménnyel dolgozott.

Mc GORMICK

BUDAPEST, V., Alkotmány-utca 12. szám.

Harvesting Machine Company Chicago U. S. A.

Magyarországi igazgatóság és főraktár: